

Verslag iPoort bijeenkomst 19 November 2009

Op donderdagmiddag 19 november j.l. vond het tweede iPoort debat bij Internationaal perscentrum Nieuwspoort plaats. Het thema van het debat deze middag was "Digitisering van openbare ruimte". Het debat werd door ruim 70 personen bezocht afkomstig uit diverse overheidsorganisaties, branche- en belangenorganisaties en het bedrijfsleven. De deelnemers waren tevreden getuige de volgende feedback:

"Hartelijk dank voor dit debat van uitzonderlijk hoge kwaliteit. Met een goede spanningsboog kwamen alle relevante zaken die in de zaal aanwezig waren aan bod: veel food-for-thought"

"Een goede en waardevolle bijeenkomst die gewoon "smeekt" om een inhoudelijk vervolg waarbij het perspectief van de burger centraal staat."

"Mijn complimenten voor de dagvoorzitter. Hij gaf iedereen de ruimte, ook het publiek. Vatte alles goed samen."

Bijgaande volgt een korte impressie van het debat. Voorafgaande aan het debat verzorgde Christian van 't Hof, Senior onderzoeker bij Rathenau Instituut, een inspirerende presentatie over de mogelijkheden en dilemma's van de nabije toekomst. "Stelt u zich eens voor wat de mogelijkheden zijn als *Google Live Earth* een realiteit is". Een paar filmpjes over de toekomst van de *GeoCam* werden getoond. Alle filmpjes zijn te zien via www.rathenau.nl/net.

Het debat zelf stond onder leiding van Jeroen van Rooden, Kwartiermaker ADM Belastingdienst, met in de panel de volgende personen: Bart Combée, Algemeen Directeur Consumentenbond; Hans Kamphuis, Algemeen Directeur VTSPN Politie; Axel Arnbak, Medewerker Bits of Freedom en Christian van 't Hof. Samen met de zaal werden de volgende stellingen behandeld:

1. 'Consumenten kunnen hun privacy niet zelf beschermen, ze hebben de juiste technologie en wetgeving daarbij nodig, industrie en overheid moeten daarvoor zorgen'

Deze stelling werd in grote meerderheid door de aanwezigen ondersteund. En er werd een klemmende oproep gedaan aan de overheid en bedrijfsleven om hierin te voorzien door middel van goede wet- en regelgeving.

Voor de industrie en de overheid levert ICT mogelijkheden voor efficiency op maar ook nieuwe mogelijkheden voor controle of handhaving van wetten en regels door het koppelen van gegevensbestanden. Bij de consument cq. burger treedt weerstand en wantrouwen op, wat zich veelal concentreert in het aspect privacy. Privacy heeft de laatste tijd veel aandacht gekregen, onder meer in relatie tot de OV chipkaart, het EPD en recent de kilometerheffing. Bij privacy zien we een conflict tussen gewenste en ongewenste aspecten. Aan de ene kant levert ICT nieuwe mogelijkheden aan mensen om sociale relaties aan te gaan en zichzelf te ontplooiën, onder andere door bijvoorbeeld veel persoonlijke informatie, foto's en video's op internet te plaatsen. Aan de andere kant is men beducht voor het gebruik van persoonlijke informatie door de overheid.

Wat het voor de consument cq. burger erg lastig maakt, is dat privacy veelal een “opt-out” principe kent. Als je niet bekend maakt, wie je bent, doe je niet mee in deze digitale wereld. Tegelijkertijd heb je als consument eigenlijk geen invloed op je eigen ‘digitale identiteit’ en hierdoor enerzijds moeite met het managen van je eigen gegevens, terwijl je anderszijds wel wil kunnen aangeven, aan de commerciële partijen en/of de overheid, wat je al dan niet belangrijk vindt. Ook de consumentenbond beaamt dat veel gratis diensten in feite gekocht worden met het leveren van je persoonsgegevens, waarvan je als consument de echte waarde voor dat bedrijf niet goed kan in schatten, maar men moet wel, anders kan men niet meedoen.

2. ‘De overheid geeft op het gebied van privacy niet het goede voorbeeld: OV Chip, EPD, bewaarplicht verkeersgegevens’

Deze stelling wordt redelijk zwart/wit gevonden. “De aanname is dat veel projecten binnen de overheid op het gebied van privacy zeker beter hadden gekund. De indruk is dat projecten van de overheid tegen elke prijs moeten slagen, veilig of niet. Dat geeft ook direct het verschil aan met het bedrijfsleven. Als daar een project wordt opgezet het dreigt te mislukken, om wat voor reden dan ook, dan wordt het project gestopt of drastisch aangepast. Economisch gezien is dat vaak ook het beste. Binnen de overheid zou men hier veel van kunnen leren.

Als we naar het project OV chipkaart kijken, dat is bewezen onveilig en heeft al veel meer gekost dan vooraf geraamd. Dit terwijl er goede alternatieven bestaan.”

Hier nog de opmerking van GVO dat we in NL een mooie kans hebben om pionier te zijn op het gebied van waarden in ICT

3. ‘Privacy is onhoudbaar’

Gezien het ontzettend grote aantal instanties, bedrijven, overheidsinstellingen en dergelijke waar onze persoonsgegevens bekend zijn, werd de vraag gesteld hoe grip op privacy gekregen kan worden. De aanname was “privacy is dood, lang leve identity management”.

In zijn presentatie stelde Christian van 't Hof dat privacy als begrip eigenlijk achterhaald is. Waar het om gaat is dat men de informatie over de eigen persoon beheert of laat beheren, oftewel ‘identity management’. Waar het de relatie tussen industrie/overheid, consument/burger en ICT betreft is het aanbevelenswaardig om de discussie over privacy, en de waarde hiervan, vooraf te voeren en optimale transparantie te betrachten ten aanzien van de doelstellingen en de mogelijkheden en onmogelijkheden van de systemen. De publieke en politieke discussie rond bijvoorbeeld de OV chipkaart werd veelal gekenmerkt door foutieve beeldvorming op grond van onjuiste of onvolledige informatie.

Het bekende voorbeeld met betrekking tot privacy is het beeld dat Christian van 't Hof ook in zijn presentatie schetste van het accepteren van allerhande lange disclaimers zonder deze te lezen is helaas de werkelijkheid. Want wie neemt nog de moeite om dat allemaal na te pluizen? En wat betekent een en ander als diensten steeds meer met elkaar verbonden worden? In de toekomst zal technologie gebruikt moeten worden om ons te helpen om onze waarden te bewaken. Een intelligente agent, een ‘identity assistant’ of een ‘privacy coach’ zou ons kunnen helpen om ervoor te zorgen dat onze persoonlijke gegevens niet gebruikt worden voor door ons niet gewenste doeleinden.

Echter, door Bits-of Freedom wordt aangegeven dat: “identity management geen alternatief is voor het grondrecht op privacy. Vanuit de overheid is er sprake van wél identity prijsgeven, maar nul management”. Dat de betekenis van het begrip “privacy” niet eenduidig was voor de aanwezigen zorgde voor de nodige verwarring en onbegrip. Wet- en regelgeving is gewenst om de begrippen helder te krijgen. Er werd vanuit de zaal opgemerkt dat het goed zou zijn om als Nederland juist het voortouw

te nemen op het gebied van standaardisering van waarden omtrent privacy, net zo goed als dat we internationaal met allerlei standaarden werken op het gebied van ICT.

De consensus is dat "Privacy niet geldt voor de publieke ruimte". Een oplossing die aangedragen is door het Rathenau Instituut, is de "Privacy-coach" die voor de consument bemiddelt tussen sites die wel of niet aan de persoonlijke "privacy-policy" voldoet.

Bits-of-Freedom pleit voor een privacy impact assessment, nog voordat privacyroderende maatregelen worden genomen. "Privacy by Design" is wat BoF betreft dé weg vooruit, omdat technologie dan ingezet kan worden om privacy te garanderen.

De iPoort debatten voor 2010 zijn gepland op:

- woensdag 21 April met als thema "ICT & Energie"
- dinsdag 16 november met als thema "Inclusion"

Informatie

Voor meer informatie over iPoort verzoeken wij u vriendelijk om uw vraag te sturen naar info@ipoort.nl of bel +31 6 11045050 (Frits Bussemaker).

iPoort is een initiatief van het BPM-Forum (www.bpm-forum.org); CIONet (www.cionet.com); ECP-EPC (www.epc-epp.nl); ICTRegie (www.ictregie.nl); HEC (www.hec.nl); ITSMF (www.itsmf.nl); NAF (www.naf.nl) en NVBA (www.nvba-info.nl).

Voor meer informatie zie: www.nieuwspoort.nl/nl_NL/poorten/ipoort.